

Primer 2 Jabuka iz Primjene matematike

1. U proučavanju slučajne varijable X dobiveni su podaci

2.1   2.1   2.3   2.4   2.5   2.6   2.6   2.6

- a) Procijenite očekivani μ od X
- b) Procijenite varijancu σ^2 ; standardnu devijaciju σ od X
- c) Odredite standardnu grešku.

2. Odredite ^{sr. posredni} interval pouzdanosti iako je

a) Iz 40 mjerenja dobiveno $\bar{x} = 13.2$ ~~(13.2)~~
 $s = 1.2$

b) Iz 12 mjerenja dobiveno $\bar{x} = 13.2$ i $s = 1.2$
predajte intervali rizika.

3. Za podatke iz 2. b) testirajte hipotezu

$H_0: \mu = 12.8$

Uz kontrapoziciju $\mu \neq 12.8$

$H_1: \mu > 12.8$

Revizija značajnosti je $\alpha = 0.05$

Rezultate predajte citirajući.

10

4. Mjerenjau broj pomaka na velikoj odnosi dobivena je:

0	1	2	3	4	5. i više
16	16	36	15	10	7

Pomozi liste, na vrini netajnosti $\alpha = 0.05$, ti podatci prema Poissonovu zakonu.

5. (i) Izolirajte vyjeje jednadzbe $e^x = 1-x$
 (ii) Odredite multu aproksimaciju za metodu tangente i nekoliko novih aproksimacija
 (iii) Pripravite jolnostilur za metodu itonecije i odredite nekoliko aproksimacije.

6. Odredite veru oblike $y = \frac{a}{x} + b$ ako je

x_i	0.1	0.2	0.4	0.6	0.7
y_i	4.1	1.4	0.3	-0.1	-0.1

☞ Rješavanje

1. a) μ prosjecajijemo $\bar{x} := \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$,

a. Izlozi $n = 8$ dobijemo

$$\bar{x} = \frac{2.1 + 2.1 + 2.3 + 2.4 + 2.5 + 2.6 + 2.6 + 2.6}{8} = 2.4$$

b) σ^2 prosjecajijemo Δ_0 $\Delta^2 := \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n-1}$

Pa je $\Delta^2 = \frac{2 \cdot (2.1 - 2.4)^2 + (2.3 - 2.4)^2 + (2.4 - 2.4)^2 + (2.5 - 2.4)^2 + 3 \cdot (2.6 - 2.4)^2}{8-1}$

$$= \frac{0.52}{7} = \frac{0.0743}{0.0457}, \quad \Delta = 0.2138$$

$$c) \Delta_{\bar{x}} := \frac{s}{\sqrt{n}} \text{ pa } s = \frac{0.2138}{\sqrt{8}} = 0.0756$$

2. a) $n=40$ pa $s = \frac{s}{\sqrt{n}} = \frac{1.2}{\sqrt{40}} = 0.1897$

Zato je 95 postotni interval za očekivani

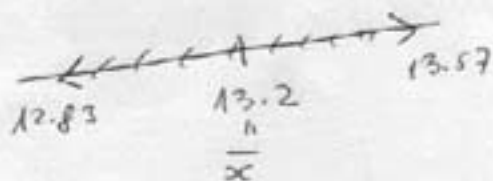
$$\langle \bar{x} - 1.96 \Delta_{\bar{x}}, \bar{x} + 1.96 \Delta_{\bar{x}} \rangle$$

$$= \langle 13.2 - 1.96 \cdot 0.1897, 13.2 + 1.96 \cdot 0.1897 \rangle$$

$$= \langle 12.8, 13.6 \rangle \quad (\text{na jedno decimalno mjesto})$$

na ~~na~~ 2 decimalna mjesta ~~je~~

$$\underline{\underline{\langle 12.83, 13.57 \rangle}}$$

b) Tu je $n < 30$ pa moramo

izračunati t -razdiobu $\Delta_{\bar{x}} = n-1$ st. slobode

$$k = \frac{n-1}{1} = 11$$

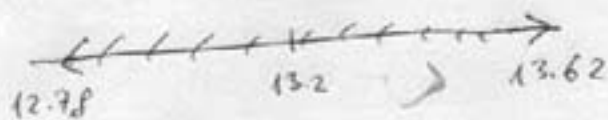
$$t_{0.05/2}(11) = 2.201$$

Interval je

$$\langle \bar{x} - 2.201 \cdot \Delta_{\bar{x}}, \bar{x} + 2.201 \cdot \Delta_{\bar{x}} \rangle$$

$$= \langle 13.2 - 2.201 \cdot 0.1897, 13.2 + 2.201 \cdot 0.1897 \rangle$$

$$= \underline{\underline{\langle 12.78, 13.62 \rangle}}$$

3. $H_0: \mu = 12.8$
 $H_a: \mu \neq 12.8$

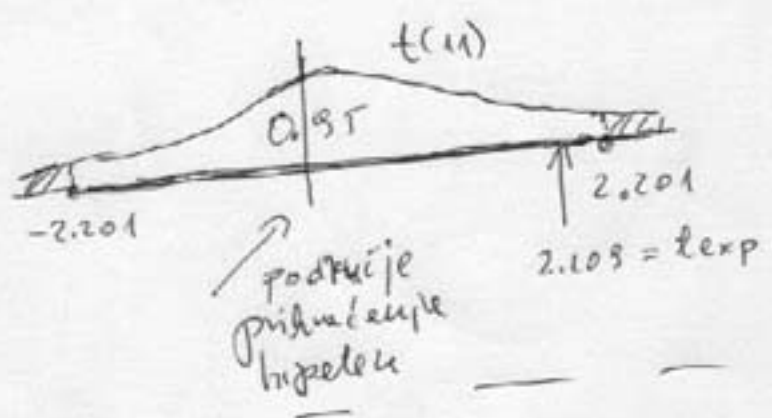
$n = 12$
 $k = n - 1 = 11$
 $t_{\frac{0.05}{2}}(11) = 2.201$

(gledamo u kopiranicu tablice na ispod 0.05)

$t_{exp} = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$
 $= \frac{13.2 - 12.8}{0.1897}$
 $= 2.109$

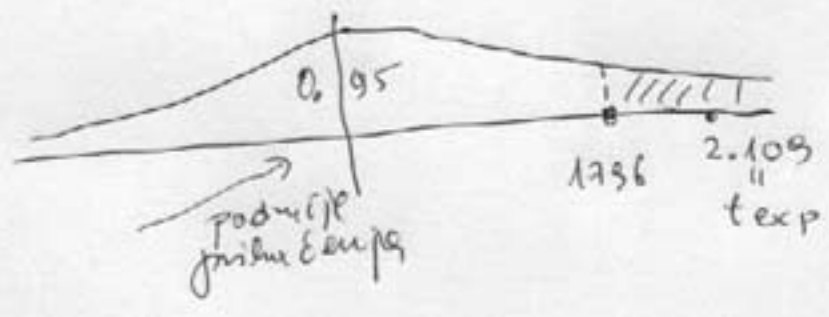
(iz zadatka 2.)
 (na 3 decimale)

Kada je $t_{exp} < t_{\frac{0.05}{2}}(11)$ hipotezu prihvatimo (iako je druga)

$H_0: \mu = 12.8$
 $H_a: \mu > 12.8$

Sada je $t_{\frac{0.05}{2}}(11) = 1.736$
 jer je $t_{exp} > t_{\frac{0.05}{2}}(11)$ i zato hipotezu odbacujemo.

4. Pogledajte rješenje na zadatkoj strani, Osnove statistike - sažetak

5. Uvodimo nove neoznačene

$$X_i = \frac{1}{x_i}, Y_i = y_i$$

X_i	10.00	5.00	2.50	1.67	1.43	Σ 20.60
Y_i	4.10	6.40	0.30	-0.10	-0.10	5.60
X_i^2	100.00	25.00	6.25	2.78	2.04	136.07
$X_i Y_i$	41.00	7.00	7.50	~~0.278~~ -0.17	-0.140	55.19

$n = 5$

$$a = \frac{n \sum X_i Y_i - \sum X_i \sum Y_i}{n \sum X_i^2 - (\sum X_i)^2} = \frac{5 \cdot 55.19 - 20.60 \cdot 5.60}{5 \cdot 136.07 - 20.60^2}$$

$$= \frac{160.59}{255.99} = 0.63$$

$$b = \frac{\sum X_i^2 \sum Y_i - \sum X_i \sum X_i Y_i}{255.99} = \frac{136.07 \cdot 5.60 - 20.60 \cdot 55.19}{255.99}$$

$$= - \frac{374.922}{255.99} = -1.46$$

Rješenje: $y = \frac{0.63}{x} - 1.46$

(ne funkcioniše za rezultat) $\rightarrow$
 već samo za postupak